

MINT A MÉZ

S Z Ű T S Z O L T Á N

Mint a méz, úgy olvadnak le a csempék, mint az érett, túlcsonduló méz, egyenként engednek el, kilazulnak, felpúpozódnak és utána lefolynak, lassan gördülnek le a fürdőszoba padlójára, cseppenként, s ettől kék mézes, ragacsos lesz a padló. Már egy jó ideje tart ez, nem is emlékszem (hiába erőlködöm), milyen volt a fürdőszoba előtte, mielőtt olvadni kezdett volna a csempe. Talán csak a rendetlenségre, hogy mindig újabb szárítókötelet kellett húzni, mert az előző mindig megtelt lyukas harisnyákkal és nadrágokkal. És ekkor kezdett el csöpögni a csempe, vagy talán csak ekkor vettem észre. Óránként kell kimennem ez a monoton csöpögés miatt, mert nem tudom visszatartani a vizeletemet. Alig csoszogok már, hisz nem tudok járni, annyira fáj a térdem, nincs már porcom, és a forgóm is kikopott, cserélni kellene, de rámenne a ház, nem lehet azt megfizetni. A végéig minden bútorba belekapaszodom, nagyon lassan jutok el a csészéig, ahol végre megnyugodhatok. Szinte már nem is alszom semmit, mert egész este csak csöpög le a kék színű méz a falakról, egymás után, megállás nélkül, először a széle olvad meg a csempének, alig láthatóan megrepedezik, majd utána mind jobban kipattog, úgy, hogy a végén csak nagyon pici részecskék maradnak a közepén, amelyeket semmivel sem lehet levakarni, hiába próbálkozom, egy reggelre a fürdőszobából csak egy ragacsos mézcsomó marad majd.

A megoldadt csempéktől ragad az asztal, a csempéktől, mert ahogy leestem, beléjük tenyereltem egész súlyommal, a kis kék pocsolóákba, szerencse, hogy nem maradtam ott, holtan. Többé nem is láttatok volna,

nem lehetne többé bántani. Bárcsak maradtam volna ott, nem szenvednék már annyit. Mert ilyen korban már olyan puhák a csontok, mint a vattacukor, habosak, isteniek, közel vannak már a teremtőhöz. Olyanok lesznek, mint az Úristen, könnyűek, édesek és légiesek. Teljesen ellágyulnak, könnyen eltörik bármelyik, nem nőnek már össze, és akkor már vége, többé nem kelek fel, semmi se nő többé össze. Minden csont eltörik, és utána mogorván nő össze, bár összeillesztjük úgy, ahogy volt, nem lehet már a régi. Hiába minden bocsánatkérés, a sok fájdalmat, sértegetést már nem lehet visszajára fordítani. Ilyen korban már nem törhet az ember csontja.

Emlékeztek a Herzi nénire, aki egész életében makkegészségesnek tűnt. A legjobb barátnőm volt, talán az egyedüli. Mindennap leveleztünk, itt van majdnem kétezer levele, mintegy nyolcezer oldal, egyszer majd átolvasom őket, amikor nem fáj a lábam. Gyakran találkoztunk és telefonáltunk, hisz egy városban laktunk, és együtt jártunk a zárdába is. Utána elvált az utunk, és tisztviselő lettem, ő pedig bankban dolgozott, de állandóan csak üzletelt, forgatta a pénzt, mert a pénz csak akkor fial, ha forgatják, mondta. Állandóan utazott, Kínától Németországig bejárta a világot, innen-onnan csempészte a dolgokat, amennyit csak át tudott vinni. Egyszer utaztunk együtt, hát egy zacskó pénzt vitt magával, és a gatyájába dugta, azon ült nyugtalanul, nehogy észrevegyék. Nekem egy kis pénzem volt a fotóalbumban elrejtve, a képek mögött, rejtettem, nehogy azt a keveset is megtalálják. Az asszonyok a buszon egymás után nyelték a nyugtatókat, mert nem tudták, vajon a vetkőztető vámos jön-e, aki mindenkit levetkőztet. De mégis átjutottunk, nem került elő a pénz, Herzi csak nevetett, de én féltem, hisz ez volt az összes pénzem. Sokat nevetett, tele volt energiával, s a végére olyan lett, mint a rózsaszínű vattacukor, lassan elfogyott belülről, észre sem vettük. Nem szabad egy pillanatig se hagyni, hogy álljon a pénz, mondta, mert akkor veszít az értékéből, állandóan csak veszít az értékéből, forgatni kell. Majd amikor eljön a Jézuska, a világvégén, akkor megkérdezi, mit tettetek a pénzetekkel, a talentumokkal, amit kaptatok tőlem, jól kamatoztattátok-e őket, hát akkor megnézzük, kinek fialt, és ki ásta el ostoba módon a földbe, hogy utána jöjjenek és elvegyék az egészet. Egyszer már elvették Herzi néniéktől az összes talentumot, amit elástak, amit a család évtizedeken keresztül ezekbe a mézlepergetős földekbe ástott, elvették az egész földet, amibe elásták. Akkor még nagyon kicsi volt, és szinte

átlátszóvá sorvadt, amikor mindenüket elvették. Mint egy növény, mondogatták neki, mint egy növény, csak ül, vegetál, etetni kell, száját sem tája ki magától, és semmire sem figyel már, se beszédre, se fényre. Azt hitték, eljön érte majd a Jézuska, és gyorsan magához veszi, nem kell többet szenvednie, nem neki való ez a világ, senki sem beszélt többet róla, de hirtelen beszélni kezdett, majd elindult az iskolába, azt mondták, az Úr csodát tett. Ezt csak mesélték nekem, az iskolában ismerkedtünk meg, mindezek után, a zárdában, ahová együtt jártunk, minden reggel imádság, s lelkiismeret-vizsgálat közben súgva megkérdezte, vajon mit tettem a talentumaimmal. S élete végére is ilyen lett már, mint egy növény, beszélni alig tudott, már szinte minden szobában ott volt, szétterjedt, mint egy növény, rátelepedett a házra. Az utolsó este felhívott, azt mondta, hogy most elmegy és a Jézuska elé áll, nincs mitől félnie, elszámol a talentumaival. Egyenként állít majd maga elé a kis Jézus, és komolyan megkérdez minket, mélyen a szemünkbe néz, és lesz időnk válaszolni, ne féljetek tőle, mert nagyirgalmú. És én nyugodt leszek, mert soha nem vétettem még egy keveset sem. Sohasem hazudtam, mindig igazat mondtam. Az én édesanyám büszke is volt rám, mint egy kis méhecske, olyan szorgalmas vagyok, mondta, mint egy kis méhecske, úgy gyűjtöm a mézet, úgy gyűjtöm neki a boldogságot. Én voltam a kis méhecskéje. Soha fájdalmat nem okoztam én neki, és egy rossz szó sem mondtam, ahogy ti teszitek velem. És hiába mondjátok, hogy nem teremtettem semmit, hát itt van ez a ház, ezt nektek hagyom, rátok marad, ez a ház a jövőtök. Ha én már nem leszek, adjátok el. Ezt tettem én a talentumaimmal, néha azért sajnálom, hogy nem szerezhettem többet, igyekeztem pedig. Jönnek nap mint nap kérdezni, eladjuk-e a házat, hát hova mennék én így, ilyen betegen. De ha el kell mennünk innen, ne ássátok bele a talentumokat a földbe vagy a falba, hanem gyűjtsátok fel a házat, hogy ne lehessen másé, égjen el az egész. Elvették a villanytelepüket, de később Herzi tovább fialta a pénzt, a szülei már nem tudták, azok lassan eltűntek, egyenként fogyott el a család, míg Herzi egyedül nem maradt. Majd amikor eljön a Jézuska, mondogatta, akkor lesz majd mit felmutatnom, mint egy méhecske, olyan a Jézuska, mondta, összegyűjti a boldogságot, hogy csak nekünk adja, és édesebb az ő szava a méznél, ezért kell nekünk is olyannak lennünk, mint egy méhecske. Mindig olyan közelinek éreztem magamhoz. Talán azért, mert itt valamikor nagy mézlefejtő telepek voltak, amerre a szem ellát,

egészen a Begáig, évekig csak mézet fejtettek le, csodájára jártak a vidéknek, s hiába próbálkoztak évekig a megszüntetésükkel, nem sikerült, mert a méz már beleolvadt a vidékbe, s most is azért szivárog a falon keresztül és pereg le a fürdőmben. Óriási, mézlefejtő telepek, s nyáron érezni lehetett az érett méz tiszta szagát, amikor pereg le a földről, házokról. Amikor egy ideig nem volt cukor, Herzi mindig tudott szerezni. Nagy zsákokban állt fölhalmozva a lakásában, mintha bombázásra készült volna, úgy rakta körbe a házat zsákokkal, melyekben fehér cukor volt. Tele volt a szobája is mindenféle cukorral, mindenhol az folyt, néha kilyukadtak a zsákok, és ekkor hosszú, fehér csíkok vezettek végig a folyosóján, véget nem érő, elágazó csíkok. Amíg elszánta magát, hogy összesöpörje, már cukorhegyek álltak a lakásban. Biztosan közlekedett a cukorhegyek között, de egyszer elesett a legelső lépcsőről, és eltört a csípője. Az orvosok megnézték, és azt látták, hogy olyan volt már a csontja, olyan szellős, mint a vattacukor.

Nem mertünk nála német cukorkát enni, ezt csak a legjobb barátainak tartogatta, hiába kínált minket vele, ott álltak a zongorán, a nagyszoba közepén, mi nem fogadtuk el, mert féltünk, hogy betegsége ragályos, és mi is olyanok leszünk, mint a vattacukor, és majd lebegünk. Az ágyban feküdt és a zongorára mutatott, alig tudta már felemelni a kezét. Vegyetek cukrot, ott van a tetején, mi elvettük, de eltettük, nem mertük megenni, csak csörögtünk a papírral, majd zsebre tettük, és nagyon meg voltunk ijedve. A végén már teljesen átlátszó lett, pont olyan, mint a cukor, könnyű és átlátszó, majd találkozott a Jézuskával. Azóta a házat ellepte a méz, bemenni már nem is lehet, de senki sem próbálkozik.

A csempéktől ragad az asztal, a megolvadt kék csempéktől, mert miután elestem és beletenyelereltem a csempékbe, ide az asztalhoz ültem. Felkelni nem tudok, négykézláb kúszom az ágyig, lassan, centiméterenként vonszolom magam, akár napokig is, amikor egyedül vagyok itthon. Tegnap is két órába telt, míg eljutottam az asztalig, akkor tenyereltem bele a csempékbe, attól ragad az asztal, nem attól, hogy öreg vagyok, és vak, hogy nem veszem fel a szemüvegem, és már koszos vagyok, hogy nem takarítok, és kiöntöm a mézet, sosem voltam én koszos, mondd, hogy nem szégyelled magad ilyet mondani rólam. Sohasem voltam koszos. Hisz én neveltelek föl. Nem attól ragad az asztal, hogy nincs elegendő fény, és nem látok. Mert nem kell százaz izzót égetni a mosogató felett. Spórolunk mi eleget, csak akkor eszünk húst, amikor

hazajössz, amit hétfőn főzök, azt esszük nővéreddel még pénteken is, csak kenyérért állunk sorba. Jó nagy adag spenót, spenót mindennap. Egy ideig ingyenkonyhára jártunk, nővéred azt sem szégyellte. Ott állt a legnagyobb nyomor idején a többiek között a nővéred, a tanárnő, nem szégyen ez, én csak mondom, nem akarok semmit sem a szemedre hányni. Érdekes történetekkel tért haza, hogy mit meséltek a sorban, aztán annak is vége szakadt, s egy kicsit jobb időket élünk. Én már alig mászok, nem tudom, mi lesz velem. Nem bírom még sokáig, olyan fájdalmaim vannak. Néha döngetem a falat, mert nyáron Anna a szomszéd szobában alszik, az utca felé nézőben, télen persze itt, mert akkor csak egy helyiséget lehet fűteni, olyan óriási a számla. Döngetem a falat, ahogy kiskoromban anyámtól tanultam, amikor egyedül hagytak, döngettem a falat, és akkor jöttek. Édesanyám tanított, hogy német házakban a falban szekrénykéék vannak beépítve, díszes kis szekrénykéék, és abban volt a kincs, s amikor elmenekültek, itt hagyták. S aki utánuk jött a házaikba, az mind lebontotta őket, apró darabokra, hogy megtalálja a kincset a falban, de az szertefoszlott, hiába keresték. De itt hiába döngetem, itt nincs kincs, ez a mi házunk, mi építettük, ott voltam, amikor a kőművesek emelték a falakat, nincs benne ládikó, de hátha mégis, hátha az öreg kőműves mégis beépített egyet, beépített egy ládikót a kincsel, amit valahol talált. Ha megtalálnánk, biztos lenne a jövőd. Hiába döngetem a falat, nincs kincs, csak a kémény szellőzőnyílását ütögetem, az hangzik másképpen, ha megütögetem, ott van egyedül üreg, s elképzelem, hogy valójában kincs van mögötte, és én döngetem, megtalálom, kinyitom a kémény szellőzőüreget, ott a ládikóban a kincs, az útközben elveszített talentum, és én odacsapom a többihez, hát milyen sok talentumunk lenne. Itt, a falminták mentén kell döngetni, már fáj a kezem tőle, ahogy éjszakánként döngetem, amikor nem tudok aludni, de annál jobban ütöm a falat, és sírok én eleget, sírok minden éjszaka, és amikor végre itt vagy, akkor miért kell veszekednünk. Mért nem tudsz szépen mesélni, mindig várom, hogy hazagyere, és akkor csak veszekszünk. Hisz olyan keveset vagy itthon. Miért bosszantasz engem. Éjszaka nem tudok aludni, és rád gondolok, döngetem a falat, hátha találok valami kincset, ami megmenthet minket, s amikor eljössz, mindig veszekszünk. Olyan fájdalmaim vannak, hogy egész nap csak sikoltani tudnék, de nem beszélek erről senkinek, tudom, megvan neked is a bajod. Hát sajnálom, hogy semmi vidámat nem tudok mondani. Tegnap

este se jajgattam, nem akartam felkelteni a nővéred, inkább kívánszorongtam négykézláb, beletenyereztem a megolvadt csempébe. Két óráig kúsztam, de nem akartam kiabálni, csak halkán beszéltem magamban, beszélgettem a Jézuskával, amióta elmentél, sokat beszélgetek a Jézuskával rólad. Vártam, hogy Anna kijöjjön a vécére, és akkor felsegít, de nem húzhat föl, a hónom alatt sem foghat meg, mert nehéz vagyok neki, ő a légies dolgokhoz szokott, úgy, mint te is, nem a földhözragadtakhoz, mint én vagyok. Vártam, hogy csak hozzon egy kis sámlit, amire felkapaszkodom, lassan ráülök, és ott pihenek, ott biztonságban vagyok, bármeddig elüldögélhetnék már, nem is tudod, milyen fájdalmaim vannak, de nem mondom el senkinek, inkább hallgatok. Ő nem akar ellenem fordítani, csak fáradt, hisz nem jajgattam én hangosan, ahogy ő mondja, hogy felébredt rá, s az asztal a csempéktől ragad, nem a mézes bögréről folyt le, ahogy mondja. Csak halkán döngetem a falat, nővéred talán meghallja, és átjön ilyenkor, néha elbeszélgetünk, de csak egy keveset, mert általában korán kel.

Nem tudom, mit kezdenék Anna nélkül, hisz évek óta már nem is mozdulok ki a házból, nem tudok járni, ő szerez be mindent helyettem. Nem is tudják a szomszédok, hogy élek-e még. Ez a négy fal az enyém, itt éltem le az életem, áldoztam fel magam értetek. Nem szemrehányásból mondom ezt, ne gondoljátok.